

İlgili Kanun / Madde  
5510 S. SSGSK/12

**YARGITAY**

**10. HUKUK DAİRESİ**

Esas No. 2026/1048

Karar No. 2026/10015

Tarihi: 30.06.2026

**●ESER SÖZLEŞMESİ**

**●İŞ KAZASINDAN İŞİ ESER SÖZLEŞMESİYLE  
VEREN VE DENETİM GÖREVİNİ YAPAN  
İŞVERENİN SORUMLU OLMAYACAĞI**

**ÖZETİ** Eser sözleşmesinde tarafların edimleri birbirinin karşılığını oluşturmakta olduğundan tam iki tarafa borç yükleyen sözleşmedir. Bu sözleşmenin unsuru olan meydana getirilecek eser, aynı zamanda sözleşmenin konusunu oluşturur. Ayırt edici diğer bir temel unsur ise bedeldir. Meydana getirilecek bir sonuç bulunmasına rağmen bedel ödenmeyeceği kararlaştırılmış ise eser sözleşmesinin varlığından söz edilemez. Bedel, eser sözleşmesinin unsuru ise de tarafların anlaşırken bedeli kararlaştırmamış olmaları sözleşmenin kurulmasına etki etmez. Taraflar kararlaştırmamış olsa da bedel ödeneceğini taraflar biliyor veya bilmesi gerekiyor ise eser sözleşmesinin bulunduğu yine kabul edilecektir.

Eser sözleşmesinin konusu, meydana getirilmesi istenen sonuçtur. İstenen sonuç, bir şeyin yapılmasına ilişkin olabileceği gibi, ortadan kaldırılmasına, iyileştirilmesine veya montajına ilişkin de olabilecektir. Diğer bir ifadeyle baştan yeni bir eser meydana getirilmesine ilişkin olabileceği gibi mevcut bir eserde yapılacak değişiklik veya ilavelerle farklı bir hale getirilmesine de ilişkin olabilir.

Eser sözleşmesinde yüklenici, iş sahibinin istemi üzerine kural olarak bir şey meydana getirmeyi ve bedel karşılığında teslim etmeyi üstlenmektedir. Sözleşmede beceriye dayalı sonuç unsuru yerine emek verilmesi üstün ise eser sözleşmesi değil, hizmet sözleşmesi söz konusu olacaktır. (YHGK'nun

14.11.2019 ve 2016/21-627 E- 2019/1192 K sayılı ilamı da bu yöndedir)

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelere göre; M. Ö'in yetkilisi olduğu Mavi Panel isimli şirketinin, S'in yetkilisi olduğu Hedef Oluklu Mukavva isimli şirketin yeni yapmakta olduğu fabrika binasının inşaatının uzay çatı montajı ve imalatı işini 19.11.2013 tarihli sözleşme ile yapmak üzere aldığı, ... H. G'in Mavi Panel isimli şirkette işçi olarak çalıştığı ve olay günü olan 13.03.2014 tarihinde söz konusu uzay çatı montajı ve imalatı işinin çatı kısmında montaj çalışması yaptığı esnada uzay çatının yıkılması sonucu yüksekte düşerek yaşamını yitirdiği

Olayda, davalı Hedef Oluklu Mukavva ve Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin fabrika inşaatının uzay çatı montaj ve imalat işini diğer davalı Mavi Panel Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne verdiği, işin yapımı sırasında kendisinin işçi çalıştırmadığı, yapılan işin denetiminin sözleşmeye uygun yapıp yapılmadığını kendi çalışanları tarafından denetleyeceği, bu sözleşme hükmünün davalıyı asıl işveren konumuna getirmeyeceği, dosya kapsamındaki delillere göre; davalılar arasındaki ilişkinin asıl – alt işveren ilişkisi olarak değerlendirmenin mümkün olmamasına ve taraflar arasındaki ilişkinin bir istisna (eser) akti olarak değerlendirilmesinin gerektiğinin açıkça anlaşılabilir olmasına göre; olay sırasında çatının çökme sebebinin tamamen davalı Mavi Panel Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin uzay çatı sistemi projesindeki hatadan kaynaklandığı davalı Hedef Oluklu Mukavva ve Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin projeye müdahale mümkün olmadığı gibi kaza öncesinde de iş güvenliği denetimi yaptığı gözetildiğinde kusurunun bulunmadığı açıktır.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı Hedef Oluklu Mukavva ve Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi Kübra Sevimli tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

## I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacının miras bırakanının davalılara ait işyerinde çalışmakta iken 13.03.2014 tarihinde iş kazası geçirdiğini ve meydana gelen iş kazası sonucu vefat ettiğini, kazanın meydana gelmesinde davalı işverenin kusurlu olduğunu iddia ederek maddi ve manevi tazminat alacaklarının davalılardan tahsilini talep ve dava etmiştir.

## II. CEVAP

Davalı Murat Özdemir ve Mavi Panel San. Tic. Ltd. Şti. vekili cevap dilekçesinde özetle; Murat Özdemir yönünden davanın pasif husumet yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiğini, davalı Mavi Panel şirketin her türlü iş sağlığı ve güvenliği önlemini almış olduğunu beyanla haksız açılan davanın reddini savunmuştur.

Davalı Hedef Oluklu Mukavva ve Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti. ve Sabahattin Şarkı vekili cevap dilekçesinde özetle; Sabahattin Şarkı yönünden davanın pasif husumet yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiğini, davalı Hedef Oluklu Mukavva ve Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.'nin her türlü iş sağlığı ve güvenliği önlemini almış olduğunu, müvekkillerinin oluşan kazada yükümlülüklerini yerine getirdiğini beyanla haksız açılan davanın reddini savunmuştur.

## III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararında özetle, “davacının 13.03.2014 tarihinde davalı işyerinde iş kazası geçirdiği ve vefat ettiği; tarafların kusur oranlarının tayini ve tespiti amacıyla işçi sağlığı ve İş Güvenliği Uzmanı Bilirkişiler İş Sağlığı Güvenliği Uzmanı İnşaat Mühendisi Ahmet Aykut Aktaş, İnşaat Mühendisi İş Güvenliği uzmanı Tevfik Mustafa Tuna, İş Güvenliği Uzmanı Yunus Emre'ye tevdi edildiği; bilirkişiler raporlarında meydana gelen iş kazasında, davalı Sabahattin Şarkı'nın kusursuz olduğunu, davalı asıl işveren Hedef Oluklu Ltd. Şti.'nin %20, davalı alt işveren Mavi Panel Ltd. Şti.'nin %80 oranında kusurlu olduğunun mütalaa olunduğu; belirlenen kusur oranı dâhilinde davacının maddi zararının tayin ve tespiti amacıyla, hesap bilirkişisi Fahri Tan'a tevdi edildiği, hesap bilirkişisi raporunun hükme esas alındığı; davalı Sabahattin Şarkı vekilince husumet itirazında bulunulduğu, kusur bilirkişi incelemesinde davalının kusurunun bulunmadığının belirtildiği, dava konusu olay nedeniyle açılan ceza davasında davalı Sabahattin Şarkı yönünden verilen beraat kararı da göz önünde bulundurularak davalı Sabahattin Şarkı yönünden husumet yönünden reddine karar verildiği; davalı işverenler tarafından verilen bir işin yürütümü sırasında meydana geldiği anlaşılan dava konusu olayda yapılan kusur bilirkişi incelemesi sonucu olayın meydana gelmesinde davalı asıl işveren Hedef Oluklu Ltd. Şti.'nin %20 oranında alt işveren Mavi Panel Ltd. Şti.'nin %80 oranında, kazalı işçi ve davalı Sabahattin Şarkı'nın kusursuz olduğu, dosya kapsamına uygun kusur bilirkişi raporuna itibar edilerek yapılan hesaplama ve davacının ıslah dilekçesi de göz önünde bulundurularak davacının maddi tazminat talebinin kabulüne, davacıların duyduğu üzüntü, ülkenin

ekonomik koşulları, tarafların sosyal ve ekonomik durumları, paranın satın alma gücü, tarafların kusur durumu, olayın ağırlığı, yaşı, olay tarihi, göz önünde bulundurularak manevi tazminat talebinin kabulüne, davalı Sebahattin Şarkı yönünden davacının davasının husumetten reddine karar verildiği” gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

#### IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalılar Sabahattin Şarkı ve Hedef Oluklu Mukavva ve Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti. vekilinin istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararında; “..1–Davalı vekilinin istinaf başvurusunun HMK 353/1–b.1 maddesi gereğince esastan reddine..

" karar verilmiştir.

#### V. TEMYİZ

##### A. Temyiz Sebepleri

Davalı Hedef Oluklu Mukavva ve Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti. vekili temyiz dilekçesinde özele; müvekkili şirket yetkilisinin kusursuz bulunmuşken müvekkil şirkete kusur atfedilmesinin mümkün olmadığını; müvekkili Sabahattin Şarkı'nın beraat kararının, suçun sanık tarafından işlenmediğinin sabit olması gerekçesiyle verildiğini; alt işveren–üst işveren ilişkisine ilişkin yapılan hukuki değerlendirmelerin yerleşik içtihatlarla aykırı olup buna göre verilen kararın kaldırılması gerektiğini; İKÜ Hukuk Fakültesi İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Anabilim Dalı Başkanı tarafından hazırlanan uzman görüşünde, gerekçeli olarak taraflar arasında asıl işveren–alt işveren ilişkisi bulunmadığının ortaya konulduğunu; işveren olmayan iş sahibinin olayda kusurunun bulunup bulunmadığı, ceza davasında alınan 24.05.2017 tarihli raporda, kazalı işçinin tali kusurlu olduğunun tespit edildiğini, bu durumun Ceza Mahkemesince de kabul edildiğini, SGK inceleme raporunda, sigortalı işçinin %20 kusurlu olduğu kanaatinin bildirildiğini, Ceza Mahkemesi gerekçeli kararında da işçilerin işi durdurma kararına aykırı olarak işe devam ettiklerinin kabul edildiğini, buna rağmen hem ceza davasında alınan ve kesinleşen raporda hem de SGK inceleme raporunda kusuru olduğu tespit edilen kazazede işçinin kusursuz olarak kabul edilmesinin kararın hatalı olduğunun göstergesi olduğunu; manevi tazminatın fahiş hesaplandığını belirterek temyiz talebinde bulunmuştur.

##### B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, iş kazası nedeniyle davalılara karşı maddi ve manevi tazminat taleplerine ilişkindir.

Somut olayda uyuşmazlığın sağlıklı bir şekilde çözüme kavuşturulabilmesi için öncelikle asıl işveren–alt işveren ve eser akti kavramlarının açıklanması gerekmektedir.

4857 sayılı Kanun'un 2.maddesine göre bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye işçi, işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliği olmayan

kurum ve kuruluşlara işveren, işçi ile işveren arasında kurulan ilişkiye iş ilişkisi denir.

İş Kanunu'nun 2.maddesinin 7. fıkrasına göre bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerinde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran diğer işveren ile iş aldığı işveren arasında kurulan ilişkiye asıl işveren-alt işveren ilişkisi denir. Bu ilişkide asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak bu Kanundan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumludur.

5510 sayılı Kanun'un 12/6.maddesi ile de asıl işveren, bu Kanunun işverene yüklediği yükümlülüklerden dolayı alt işveren ile birlikte sorumlu tutulmuştur.

4857 sayılı Kanun'un 2/7.maddesi ile işçilerin İş Kanunu'ndan, sözleşmeden ve toplu iş sözleşmesinden doğan hakları, 5510 sayılı Kanun'un 12/6.maddesi ile de Kurumun alacakları ve işçinin sosyal güvenlik hakkı daha geniş koruma-güvence altına alınmak istenmiştir. Aksi halde, 4857 veya 5510 sayılı Kanun'dan kaynaklanan yükümlülüklerinden kaçmak isteyen işverenlerin işin bölüm veya eklentilerini muvazaalı bir biçimde başka kişilere vermek suretiyle yükümlülüklerinden kaçması mümkün olurdu. Asıl işveren ile alt işverenin birlikte sorumluluğu "müteselsil sorumluluktur". Asıl işveren, doğrudan bir hizmet sözleşmesi bulunmamakla birlikte İş Kanunu'nun 2.maddesinin 6.fıkrası gereğince alt işverenin işçilerinin iş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle uğrayacakları maddi ve manevi zarardan alt işveren ile birlikte müteselsilen sorumludur. Bu nedenle meslek hastalığına veya iş kazasına uğrayan alt işverenin işçisi veya ölümü halinde mirasçıları tazminat davasını müteselsil sorumlu olan asıl işveren ve alt işverene karşı birlikte açabilecekleri gibi yalnızca asıl işverene veya alt işverene karşı da açabilirler.

Alt işverenden söz edebilmek ve asıl işvereni, aracının borçlarından sorumlu tutabilmek için bir takım zorunlu unsurlar bulunmaktadır.

a) İşyerinde işçi çalıştıran bir asıl işveren bulunmalıdır. Sigortalı çalıştırmayan “işveren” sıfatını kazanamayacağı için, bu durumdaki kişilerden iş alanlar da aracı sayılmayacak ve anılan madde kapsamında dayanışmalı sorumluluk doğmayacaktır.

b) Bir başka işveren, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin bir işte veya bir işin bölüm veya eklentilerinde iş almalı ve sigortalı çalıştırmalıdır.

c) İşverenlik sıfatını, alınan işte ve o iş nedeniyle sigortalı çalıştırılması sonucunda kazanmış olması aranacaktır. Bu kişinin diğer bir takım işyerlerinde çalıştırdığı sigortalılar nedeniyle kazandığı işverenlik sıfatının sonuca etkisi bulunmamaktadır.

d) İşverenden alınan iş, işverenin sigortalı çalıştırdığı işe göre ayrı ve bağımsız bir işyeri olarak değerlendirilebilecek nitelikte olmamalıdır, aksi halde iş alan kimse aracı değil, bağımsız işveren niteliğinde bulunacaktır.

e) İşin bütünü başka bir işverene bırakıldığında, iş anahtar teslimi

verildiğinde veya işveren kendisi sigortalı çalıştırmaksızın işi bölerek ihale suretiyle farklı kişilere vermişse, iş sahibi (ihale makamı) Yasanın tanımladığı anlamda asıl işveren olmayacağından, bir alt-üst işveren ilişkisi bulunmayacaktır.

f) Alt işverenin aldığı iş, işverenin asıl işinin bölüm ve eklentilerindeki işin bir kesimi yada yardımcı işler kapsamında bulunmalıdır. Asıl işverenden alınan iş, onun sigortalı çalıştırdığı işe göre ayrı ve bağımsız bir nitelik taşımaktaysa, işi alan kimse alt işveren değil, bağımsız işveren sayılacaktır. Bu noktada belirleyici yön; yapılan işin, diğerinin bütünüleyici, yardımcı parçası olup olmadığıdır. İşyerindeki üretimle ilgili olmayan ve asıl işin tamamlayıcısı niteliğinde bulunmayan bir işin üstlenilmesi halinde, alt işverenden söz etme olanağı kalmayacak, ortada iki bağımsız işveren bulunacaktır. (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 24.05.1995 gün ve 1995/9-273-548 sayılı kararı da aynı yöndedir.)

İş kazası ve dava tarihinde yürürlükte olan ve uygulanması gereken 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK) 470. maddesinde eser sözleşmesi; "Yüklenicinin bir eser meydana getirmesi, iş sahibinin de bunun karşılığında bir bedel ödemeyi üstlendiği sözleşme" olarak nitelendirilmiş, sözleşmenin tarafları yüklenici ve iş sahibi olarak isimlendirilmiştir.

Eser sözleşmesinde tarafların edimleri birbirinin karşılığını oluşturmakta olduğundan tam iki tarafa borç yükleyen sözleşmedir. Bu sözleşmenin unsuru olan meydana getirilecek eser, aynı zamanda sözleşmenin konusunu oluşturur. Ayırt edici diğer bir temel unsuru ise bedeldir. Meydana getirilecek bir sonuç bulunmasına rağmen bedel ödenmeyeceği kararlaştırılmış ise eser sözleşmesinin varlığından söz edilemez. Bedel, eser sözleşmesinin unsuru ise de tarafların anlaşırken bedeli kararlaştırmamış olmaları sözleşmenin kurulmasına etki etmez. Taraflar kararlaştırmamış olsa da bedel ödeneceğini taraflar biliyor veya bilmesi gerekiyor ise eser sözleşmesinin bulunduğu yine kabul edilecektir.

Eser sözleşmesinin konusu, meydana getirilmesi istenen sonuçtur. İstenen sonuç, bir şeyin yapılmasına ilişkin olabileceği gibi, ortadan kaldırılmasına, iyileştirilmesine veya montajına ilişkin de olabilecektir. Diğer bir ifadeyle baştan yeni bir eser meydana getirilmesine ilişkin olabileceği gibi mevcut bir eserde yapılacak değişiklik veya ilavelerle farklı bir hale getirilmesine de ilişkin olabilir.

Eser sözleşmesinde yüklenici, iş sahibinin istemi üzerine kural olarak bir şey meydana getirmeyi ve bedel karşılığında teslim etmeyi üstlenmektedir. Sözleşmede beceriye dayalı sonuç unsuru yerine emek verilmesi üstün ise eser sözleşmesi değil, hizmet sözleşmesi söz konusu olacaktır. (YHGK'nun 14.11.2019 ve 2016/21-627 E- 2019/1192 K sayılı ilamı da bu yöndedir)

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelere göre; M. Ö'n yetkilisi olduğu Mavi Panel isimli şirketinin, S'n yetkilisi olduğu Hedef Oluklu Mukavva isimli şirketin yeni yapmakta olduğu fabrika binasının inşaatının uzay çatı montajı ve imalatı işini 19.11.2013 tarihli sözleşme ile yapmak üzere aldığı, ... H. G'n Mavi Panel isimli şirkette işçi olarak çalıştığı ve olay günü olan 13.03.2014 tarihinde söz konusu uzay

çatı montajı ve imalatı işinin çatı kısmında montaj çalışması yaptığı esnada uzay çatının yıkılması sonucu yüksekte düşerek yaşamını yitirdiği Olayda, davalı Hedef Oluklu Mukavva ve Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin fabrika inşaatının uzay çatı montaj ve imalat işini diğer davalı Mavi Panel Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne verdiği, işin yapımı sırasında kendisinin işçi çalıştırmadığı, yapılan işin denetiminin sözleşmeye uygun yapıp yapılmadığını kendi çalışanları tarafından denetleyeceği, bu sözleşme hükmünün davalıyı asıl işveren konumuna getirmeyeceği, dosya kapsamındaki delillere göre; davalılar arasındaki ilişkinin asıl – alt işveren ilişkisi olarak değerlendirmenin mümkün olmamasına ve taraflar arasındaki ilişkinin bir istisna (eser) akti olarak değerlendirilmesinin gerektiğinin açıkça anlaşılabilir olmasına göre; olay sırasında çatının çökme sebebinin tamamen davalı Mavi Panel Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin uzay çatı sistemi projesindeki hatadan kaynaklandığı davalı Hedef Oluklu Mukavva ve Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin projeye müdahale mümkün olmadığı gibi kaza öncesinde de iş güvenliği denetimi yaptığı gözetildiğinde kusurunun bulunmadığı açıktır.

O halde Mahkemece yapılacak iş davalı Hedef Oluklu Mukavva ve Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi hakkındaki davayı reddetmekten ibarettir.

Bölge Adliye Mahkemesince, bu maddi ve hukuki olgular göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O hâlde, davalı Hedef Oluklu Mukavva ve Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve Bölge Adliye Mahkemesince esas hakkında verilen karar bozulmalıdır.

#### VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle,

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı davalı Hedef Oluklu Mukavva ve Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

3. Peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgisine iadesine,  
Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

30.06.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.